

dr hab. med. Jerzy Reymond
Radomski Szpital Specjalistyczny
Oddział Chirurgii Szczękowo- Twarzowej

Radom dn. 12.04.2023r.

Recenzja rozprawy doktorskiej lekarki dentystki Joanny Karaś- Dąbrowskiej pt.
**„Ocena jakości życia pacjentów operowanych z powodu nowotworów jamy
ustnej”**

Rozprawa doktorska lekarki dentystki Joanny Karaś- Dąbrowskiej **„Ocena jakości życia pacjentów operowanych z powodu nowotworów jamy ustnej”** stanowi podstawę w ubieganiu się o otrzymanie stopnia naukowego doktora nauk medycznych. Praca jest przygotowana pod kierunkiem prof. dr hab. n. med. Witolda Owczarka oraz dr n. med. Aldony Chloupek jako promotora pomocniczego. Badania wykonano w Klinice Otolaryngologii i Onkologii Laryngologicznej z Kliniką Oddziałem Chirurgii Czaszkowo- Szczękowo- Twarzowej CSK MON WIM.

Uważam podjęcie tego tematu za bardzo trafne i ważne klinicznie. Na przeprowadzenie badań uzyskano zgodę Komisji Bioetycznej WIM nr 10/WIM/2019 z dnia 20 lutego 2019 r. Uzyskano świadomą zgodę od wszystkich uczestników badania.

Praca ma typowy układ: spis treści, objaśnienie skrótów i symboli użytych w pracy, wstęp, cele pracy, materiał i metody, wyniki, dyskusja, wnioski streszczenie polskie i angielskie, spis piśmiennictwa oraz chronologiczny wykaz tabel i rycin.

We wstępie doktorantka omówiła współczesne poglądy na temat leczenia nowotworów jamy ustnej podkreślając fakt, iż terapia nowotworów jamy ustnej powinna odbywać się w centrach onkologii, w których znajdują się lekarze ze

wszystkich specjalności onkologicznych. W kolejnych podrozdziałach wstępu autorka omawia pojęcie jakości życia ze szczególnym uwzględnieniem wpływu na nią zabiegów chirurgiczno- onkologicznych u chorych na nowotwory jamy ustnej. Powodem, dla którego podjęto badania nad jakością życia u osób z chorobami nowotworowymi j. ustnej, był wybór technik operacyjnych, które w różnym stopniu oszpecają i utrudniają proste czynności życiowe takie jak mowa czy połykanie. Dokonano oceny zmiany jakości życia cztery tygodnie po zabiegu chirurgicznym oraz cztery tygodnie po zakończonej radioterapii.

Głównym celem pracy była ocena jakości życia chorych operowanych wybranymi technikami chirurgicznymi z powodu nowotworów jamy ustnej. Dla sprecyzowania celu głównego pracy postawiono cztery hipotezy szczegółowe.

Badaniem prospektywnym objęto 78 pacjentów, którzy spełniali warunki włączenia. Pacjenci zostali podzieleni na dwie grupy. W pierwszej grupie została przeprowadzona plastyka miejscowa, w drugiej plastyka płatowa. W obu grupach po zabiegu operacyjnym przeprowadzona została radioterapia. U chorych zabiegi były przeprowadzone na oddziale Kliniki Otolaryngologii i Onkologii Laryngologicznej z Kliniknym Oddziałem Chirurgii Czaszkowo- Szczękowo- Twarzowej Wojskowego Instytutu Medycznego w Warszawie. Omówiono kryteria włączenia i wyłączenia chorego. W każdej z grup pacjentów dwukrotnie przeprowadzono badanie oceny jakości życia. W celu oceny jakości życia zastosowano dwa kwestionariusze standaryzowane: kwestionariusz EORTC QLQ-C30 dla chorych leczonych na raka, oraz kwestionariusz QLQ-H&N35 dla charakterystycznych objawów towarzyszących nowotworom głowy i szyi.

Wyniki badań zostały bardzo szczegółowo omówione i przedstawione w 78 tabelach zilustrowanych 30 rycinami.

Dyskusja jest przeprowadzona w sposób ciekawy, poprawny merytorycznie, z aktualnym piśmiennictwem. Jest zwięźle napisana. To rozdział dobrze dokumentujący wykonane badania. Cztery wnioski są logiczną odpowiedzią na cele szczegółowe i wyniki badań .

Dysertacja jest wykonana starannie, poza drobnymi niedociągnięciami literowymi, zawiera 101 pozycji piśmiennictwa, 109 stron zwartego tekstu. Bez objaśnień skrótów zawartych na samym początku pracy trudno byłoby zapoznać się z jej treścią. Dobrym pomysłem byłoby umieszczenie streszczeń na początku pracy.

Dokonując oceny całości rozprawy doktorskiej uważam za bardzo wartościowe opracowanie przez Doktoranta tak ważnego tematu. Uważam podjęcie tego tematu za bardzo trafne i aktualne. Pracę przygotowano w sposób wzorcowy, napisana jest poprawnym językiem polskim. Reasumując stwierdzam, że rozprawa doktorska lekarki dentystki Joanny Karaś- Dąbrowskiej to cenny, samodzielny dorobek Doktorantki, dowodzi umiejętności prowadzenia pracy badawczej i odpowiada wymogom stawianym pracy dla uzyskania stopnia doktora nauk medycznych. Wypełnia wymogi stawiane w przepisach art. 187 Ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2020 r., poz. 85 z późn. zm.). Wnoszę zatem do Wysokiej Rady Nauk Medycznych Wojskowego Instytutu Medycznego wniosek o dopuszczenie lekarki dentystki Joanny Karaś- Dąbrowskiej do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Jean Reynaud.